

ERILAISIA LÄHESTYMISTAPOJA TEKSTEIHIN

‘**Teksti**’ tulee tässä yhteydessä ymmärtää laajasti inhimillisen toiminnan eri muotoina niihin liittyvine esittämisen ja kommunikoinnin mahdollistavine semioottisine järjestelmineen

- Ymmärtävä ja tulkitseva (hermeneutiikka)
- Kokemus- ja tajuntatieteellinen (fenomenologia)
- Sosiaalinen ja kielellinen todellisuuden rakentuminen (sosiaalinen konstruktionismi)

HERMENEUTIikka I

- Tutkimuskohteena intentionaalinen toiminta (pyrkimykset)
- Tavoitteena henkilön intentioiden ymmärtäminen
- Esiymmärrys ja tulkkiutuminen:
se mikä voi tulla ymmärryksen kohteeksi on rajallista
- Ymmärtäminen tapahtuu jostakin luennan perinteestä käsin

HERMENEUTIikka II

Tulkinta psykoanalyysissa

- Intentionaalisuuden ymmärtäminen: lausunnot, teot ja affektiiviset ilmaisut ("good-reasons-array" ja sen ongelmaton seuraaminen)
- Intentionaalisuuden vääristely ja vääristelyn mielekkyys
> ymmärtämisen ja selityksen välinen jännite
- Tulkinta historiallisena selityksenä
> kommunikation jatkuminen ja itsereflektion edistyminen tulkinnan osuvuuden kriteerinä

HERMENEUTIikka III

Teksti luetaan toimijoiden tapana esittää toimintansa intentionaalisuus, joka yritetään ymmärtää ja/ tai tulkita (ja mahdollisesti korjata) esiymmärryksen ja tutlaintateorian pohjalta tavoitteena intentionaalisen toiminnan rekonstruktio.

- hermeneuttinen spiraali
- kokonaisuuden ja osien välinen yhteys
- kommunikaatio ja itsekorjautuvuus
- luovuus ja innovatiivisuus

FENOMENOLOGIA I

- Tutkimuskohteena kokemus
- *phainein* kreik. näyttää > *phainomenon*
- Tavoitteena ilmiöiden kuvaaminen sellaisina kuin ne itsensä ilmentävät (‘näyttävät’) tajunnalle
- "Deskriptio on tajunnalle olevien merkitysten kuvaamista kokemukselle ilmenevällä tavalla" (Giorgi)

FENOMENOLOGIA II

- Tajunnan intentionaalisuus: se suuntautuu itsensä ulkopuolelle (huom. ero hermeneutiikkaan)
 - > kuvataan tajunnalle intentionaalisuuden myötä annettuna olevaa todellisuutta
- Tajunnalle olevat merkitykset kuvataan tarkasti evidenssin asettamissa rajoissa
 - > ei etsitä kätkeytyä totuutta

FENOMENOLOGIA III

Teksti luetaan kokijan kuvauksena niistä arkipäiväisen elämän tilanteista, joissa hän on kokenut tutkittavan ilmiön olevan olemassa, tavoitteena hänen elämismaailmansa ja sen merkityssysteemien rakentumisen kuvaus.

- avoimuus kuvaukselle
- tutkijan omien merkitysten sulkeistaminen
- olennaisten, merkitystä kantavien yksiköiden tunnistaminen
- merkityksen ydinsisällön tavoittaminen ja muotoileminen

SOSIAALINEN KONSTRUKTIONISMI I

- Tutkimuskohteena elämissä maailman sosiaalinen rakentuminen
- Tavoitteena kuvata henkilöiden toimijuuden ja identiteettien tuottaminen osana osallistumista sosiaalisiin käytäntöihin
- Kokemisen, ymmärtämisen ja selittämisen eri muodot syntyvät osana kanssakäymistä, kommunikatiota ja puhekäytäntöihin osallistumista

SOSIAALINEN KONSTRUKTIONISMI II

Diskurssit

- Kieli ja puhuminen toimintana ja sosiaalisena käytäntönä
- Lausumien merkitykset muodostuvat niistä diskursiivisista järjestelmistä käsin, joihin ne ovat "upotettuina"
- Diskurssi1: puhunnan prosessi, jossa merkityksiä tuotetaan progressiivisesti ja dynaamisesti
- Diskurssi2: tietty puhumisen organisaatio - puhekäytäntö
> liittyy merkitysten rajaamiseen ja valtaan

SOSIAALINEN KONSTRUKTIONISMI III

Teksti luetaan eri diskursiivisten käytäntöjen kudelmanä, joka tarjoaa puhujalle/ kirjoittajalle resursseja erilaisten sosiaalisten positoiden omaksumiseen, ymmärrysten rakentamiseen ja sosiaalisen toiminnan toteuttamiseen

- kriittinen asenne 'annettuihin' käsityksiin
- sosiaalisten ja kielellisten käytäntöjen dekonstruktio
- sosiaalisten ja historiallisten kontekstien huomioiminen
- tutkija osallistujana